

Η ομιλία του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομίας και Ανάπτυξης, Αλέξη Χαρίτση

Θέλω να σας ευχαριστήσω για την παρουσία σας στη συνέντευξη Τύπου και την εκδήλωση για τα 60 χρόνια του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου.

Όπως ξέρετε το ΕΚΤ είναι ένας από τους τρεις πυλώνες της Πολιτικής Συνοχής της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το πλαίσιο δηλαδή μέσα από το οποίο υλοποιούνται αναπτυξιακές πρωτοβουλίες σε ευρωπαϊκό επίπεδο καθώς και πολιτικές για τη στήριξη του ανθρώπινου δυναμικού και την αντιμετώπιση του κοινωνικού αποκλεισμού. Κυρίως όμως η Πολιτική Συνοχής είναι το βασικό εργαλείο που προωθεί τη σύγκλιση μεταξύ των χωρών – μελών της ΕΕ.

Η συνεισφορά του ΕΚΤ σε αυτό το πλαίσιο είναι ιδιαίτερα σημαντική. Πρόκειται για το ταμείο που αναπτύσσει παρεμβάσεις σε ένα ιδιαίτερα ευρύ πεδίο – από την καταπολέμηση της ανεργίας και τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας, μέχρι την κοινωνική συνοχή και τη μεταρρύθμιση του δημόσιου τομέα.

Η συνεισφορά του δεν περιορίζεται στον κοινωνικό πυλώνα. Είναι επίσης κρίσιμη και στον καθαρά αναπτυξιακό τομέα, κυρίως μέσα από τις δράσεις που αναπτύσσει για τη στήριξη της εκπαίδευσης, την καταπολέμηση της ανεργίας, την επιμόρφωση του ανθρώπινου δυναμικού, την ενίσχυση των νέων ερευνητών αλλά και τον εκσυγχρονισμό και τη βελτίωση των δημόσιων υπηρεσιών.

Στη δική μας λογική οι δύο αυτοί τομείς – ο αναπτυξιακός και ο κοινωνικός δεν διαχωρίζονται. Στόχος μας είναι η βιώσιμη και δίκαιη ανάπτυξη. Βιώσιμη σημαίνει ότι στηρίζεται σε γερά θεμέλια, εκεί που η χώρα διαθέτει συγκριτικά πλεονεκτήματα και πρωτίστως στους ιδιαίτερα μορφωμένους και καταρτισμένους εργαζομένους της. Ιδίως τους νέους που τα προηγούμενα χρόνια έφευγαν κατά χιλιάδες στο εξωτερικό, στερώντας τη χώρα από τον σημαντικότερο παραγωγικό της συντελεστή.

Δίκαιη θα πει ότι τα οφέλη της διαχέονται ισότιμα σε όλους και δεν περιορίζονται μόνο στην κορυφή της οικονομικής πυραμίδας, όπως συνέβαινε στο παρελθόν. Σημαίνει ότι εκείνοι που παράγουν τον πλούτο – οι δυνάμεις της εργασίας, τα νέα παραγωγικά στρώματα απολαμβάνουν και το μερίδιο που τους αναλογεί.

Για αυτό και στο νέο ΕΣΠΑ σχεδιάσαμε, πλάι στον αναπτυξιακό, έναν εξίσου σημαντικό κοινωνικό πυλώνα. Οι δύο πυλώνες είναι, όπως ήδη είπα, αλληλένδετοι και αλληλοσυμπληρούμενοι. Αξεχώριστες από τη στρατηγική μας για μια δίκαιη ανάπτυξη οι δράσεις για τη στήριξη της δημόσιας Παιδείας, της δημόσιας Υγείας ή την πολιτική απασχόλησης.

Στον πυρήνα αυτής της προσπάθειας βρίσκεται το ΕΚΤ. Το Ταμείο παρεμβαίνει σε τρεις τομείς: την εκπαίδευση, την εργασία και την κοινωνική συνοχή και τη μεταρρύθμιση του δημοσίου τομέα.

Εκπαίδευση (1,25 δις. ευρώ)

Στον τομέα της εκπαίδευσης κεντρικός στόχος μας είναι η αναβάθμιση της ποιότητας της εκπαίδευσης μέσω της ενίσχυσης των σχολικών δομών, της αναθεώρησης των προγραμμάτων σπουδών, της υλοποίησης προγραμμάτων ενισχυτικής διδασκαλίας, της ενίσχυσης του ερευνητικού δυναμικού της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης καθώς και της σύζευξης μεταξύ των συστημάτων επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης με την αγορά εργασίας.

Όλοι γνωρίζετε τη σημασία των παρεμβάσεων του ΕΚΤ στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Η στήριξη του σχολικού συστήματος με περισσότερους από 22.000 καθηγητές το έτος, τα προγράμματα για τους μουσουλμανόπαιδες, τα προγράμματα για τους ΡΟΜΑ καθώς και πολλές άλλες μικρότερης κλίμακας, εξαιρετικά όμως σημαντικές παρεμβάσεις, δεν θα ήταν εφικτά χωρίς τη στήριξη των πόρων του ΕΚΤ.

Στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, οι παρεμβάσεις μας επικεντρώνουν στην υποστήριξη των νέων ερευνητών με στόχο την ανάσχεση του *brain drain*, της φυγής δηλαδή των νέων επιστημόνων στο εξωτερικό, καθώς και στην ενίσχυση των φοιτητών που ανήκουν σε ευάλωτες κοινωνικές ομάδες.

Χρηματοδοτούνται, μεταξύ άλλων, υποτροφίες σε διδακτορικούς και μεταδιδακτορικούς φοιτητές, η απόκτηση ακαδημαϊκής εμπειρίας αλλά και η ενίσχυση ερευνητικών ομάδων που αποτελούνται από νέους ερευνητές. Συνολικά και μέχρι το τέλος της τρέχουσας προγραμματικής περιόδου, θα ωφεληθούν περισσότεροι από 17.300 νέοι επιστήμονες και ερευνητές.

Θα ήθελα εδώ να σταθώ, διότι οι παραπάνω παρεμβάσεις αποτελούν δείγμα της αναπροσαρμογής της χρηματοδότησης προκειμένου να στηριχθούν οι νέοι άνθρωποι. Είναι χαρακτηριστικό, το γεγονός ότι μολονότι οι πόροι του ΕΚΤ για την υποστήριξη της έρευνας είναι κατά 20% λιγότεροι, οι ενισχυόμενοι νέοι ερευνητές έχουν αυξηθεί κατά 244%. Είναι επομένως ένας καθαρός δείκτης αυτού που έχω επανειλημμένος χαρακτηρίσει ως «κοινωνική και πολιτική μεροληψία υπέρ των νέων».

Οι παρεμβάσεις μας για την ανάσχεση του *brain drain* δεν περιορίζονται στην ενίσχυση των νέων επιστημόνων και ερευνητών από το ΕΠΑΝΑΔ, συμπληρώνονται από δύο ακόμη άξονες: α) την ενίσχυση της νέας, δυναμικής επιχειρηματικότητας (προγράμματα ενίσχυσης απόφοιτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και νεοφυών επιχειρήσεων ΕΠΑΝΕΚ) και β) τη σύνδεση της ερευνητικής δραστηριότητας με την

παραγωγή και την επιχειρηματικότητα (Ερευνώ Δημιουργώ Καινοτομώ, EquiFund). Οι άξονες αυτοί χρηματοδοτούνται από το ΕΠΑΝΕΚ (ΕΤΠΑ).

Συνολικά, από το νέο ΕΣΠΑ κατευθύνουμε πόρους άνω του 1 δισ. ευρώ για τη στήριξη των νέων επιστημόνων, την ενίσχυση της ερευνητικής δραστηριότητας και τη σύνδεσή της με την παραγωγή. Για πρώτη φορά στη χώρα μας, οι δαπάνες για την έρευνα και την καινοτομία προσεγγίζουν το 1% του ΑΕΠ.

Εργασία – κοινωνική συνοχή (1,83 δισ. ευρώ)

Στον τομέα εργασίας χρηματοδοτούνται μέσα από το ΕΚΤ μία σειρά από προγράμματα για την προώθηση της απασχόλησης, την αναβάθμιση των δεξιοτήτων των ανέργων αλλά και την ενίσχυση της κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας.

Προγράμματα πχ για την απόκτηση εργασιακής εμπειρίας (ιδίως για νέους), για την κατάρτιση και την αναβάθμιση των δεξιοτήτων των ανέργων αλλά και την ενίσχυση της επιχειρηματικότητας και της αυτοαπασχόλησης.

Από αυτές τις παρεμβάσεις έχουν ωφεληθεί μέχρι σήμερα περισσότεροι από 110.000 συμπολίτες μας και αναμένεται να ξεπεράσουν τις 200.000 μέχρι το τέλος της προγραμματικής περιόδου.

Από τα προγράμματα για την καταπολέμηση της ανεργίας των νέων έχουν ωφεληθεί περισσότερα από 70.000 άτομα, ενώ μέχρι το τέλος της προγραμματικής περιόδου ο αριθμός αυτός θα αυξηθεί στις 170 χιλιάδες.

Επιπλέον, μέσα στο 2018 ξεκινάνε τα προγράμματα για την ενίσχυση της κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας με προϋπολογισμό 57 εκατ. ευρώ.

Για εμάς η κοινωνική οικονομία αποτελεί στρατηγική επιλογή. Η κοινωνική και αλληλέγγυα οικονομία περιορίζει τις αποσυνθετικές τάσεις του νεοφιλελευθερισμού και λειτουργεί ως πεδίο ανασυγκρότησης των κοινωνικών σχέσεων σε πιο δημοκρατικές βάσεις. Μπορεί ακόμη, να κινητοποιήσει σημαντικές παραγωγικές δυνάμεις και να λειτουργήσει ως θερμοκήπιο καινοτομίας.

Η στήριξη της κοινωνικής οικονομίας δεν εξαντλείται στα προγράμματα του ΕΚΤ αλλά διαπερνά οριζόντια όλες τις παρεμβάσεις μας. Σε όλα τα προγράμματα του ΕΣΠΑ αλλά και στον νέο Αναπτυξιακό Νόμο συμμετέχουν για πρώτη φορά ισότιμα και οι κοινωνικές συνεταιριστικές επιχειρήσεις.

Τέλος, στον τομέα της κοινωνικής συνοχής, θέλω να σταθώ ιδιαίτερα στο πρόγραμμα για την εναρμόνιση της οικογενειακής με την επαγγελματική ζωή που χρηματοδοτεί την πρόσβαση των παιδιών σε παιδικούς και βρεφονηπιακούς σταθμούς. Για πρώτη φορά φέτος μέσα από το πρόγραμμα αυτό, περισσότερα από

108.000 παιδιά είχαν μία θέση σε παιδικούς σταθμούς χωρίς την παραμικρή επιβάρυνση των οικογενειών τους.

Κυρίως, όμως, πέρα από το ποσοτικό στοιχείο -που δεν είναι αυτονόητο- ως κυβέρνηση διασφάλισαμε την πολιτική μας δέσμευση. Δηλαδή ότι δεν θα υπάρξει ούτε μία οικογένεια κάτω από το όριο της φτώχειας που δεν θα λάβει το voucher, ότι δεν θα υπάρξει ούτε μία οικογένεια με παιδί με αναπηρία που δεν θα λάβει το voucher, καθώς και ότι η παραπάνω δέσμευση δεν υπόκειται σε κανένα δημοσιονομικό περιορισμό.

Τέλος, θα ήθελα να αναφερθώ συνοπτικά (λόγω χρόνου) στις εξαιρετικά σημαντικές παρεμβάσεις που χρηματοδοτούνται από το ΕΚΤ μέσω των 13 ΠΕΠ.

Η πολιτική για την καταπολέμηση των εξαρτήσεων, η πολιτική της από-ασυλοποίησης, τα Κέντρα Κοινότητας, η Πρωτοβάθμια Υγεία καθώς και δράσεις στήριξης της επιχειρηματικότητας και της απασχόλησης σε τοπικό επίπεδο, είναι μόνο κάποιες από τις δράσεις που χρηματοδοτούνται από τα ΠΕΠ.

Μεταρρύθμιση δημοσίου τομέα (516 εκατ. ευρώ)

Ο τρίτος άξονας των παρεμβάσεων του ΕΚΤ αφορά τη μεταρρύθμιση του δημοσίου τομέα και την αναβάθμιση των υπηρεσιών του προς τους πολίτες.

Εδώ ξεχωρίζει η υποστήριξη της εμβληματικής μεταρρύθμισης στην πρωτοβάθμια υγεία, μέσα από τη χρηματοδότηση της δημιουργίας και της λειτουργίας 239 Τοπικών Μονάδων Υγείας σε όλη τη χώρα (από το ΕΚΤ τον πρώτο χρόνο, από τα ΠΕΠ τον επόμενο).

Χρηματοδοτούνται επίσης δράσεις για την επίσπευση των διαδικασιών απονομής δικαιοσύνης και την κωδικοποίηση της νομοθεσίας. Πρόκειται για έναν εξαιρετικά κρίσιμο και ευαίσθητο τομέα. Οι μεγάλες καθυστερήσεις στην απονομή δικαιοσύνης που παρατηρούνται στη χώρα μας πλήττουν την εμπιστοσύνη των πολιτών στον θεσμό της δικαιοσύνης, και λειτουργούν ως τροχοπέδη στην ανάπτυξη. Θέτουν εμπόδια στη διενέργεια επενδύσεων και δημιουργούν προβλήματα στην οικονομική δραστηριότητα.

Χρηματοδοτείται επίσης η ενίσχυση των δομών του ασφαλιστικού συστήματος με στοχευμένες παρεμβάσεις όπως η δημιουργία ενιαίου μητρώου ασφαλισμένων, η ενίσχυση των μηχανισμών καταπολέμησης της φοροδιαφυγής με δράσεις όπως η δημιουργία ηλεκτρονικού περιουσιολογίου αλλά και η αναδιοργάνωση και η διοικητική μεταρρύθμιση της τοπικής αυτοδιοίκησης μέσα από την απλούστευση και την προτυποποίηση της λειτουργίας των δήμων και των περιφερειών.

Σε συνεργασία με τα συναρμόδια υπουργεία υλοποιείται ένα ολοκληρωμένο πλέγμα παρεμβάσεων με στόχο τη δημιουργία ενός σύγχρονου και

αποτελεσματικού δημόσιου τομέα, που θα προσφέρει υψηλού επιπέδου υπηρεσίες στον πολίτη.

Προσπάθησα να δώσω μία συνοπτική εικόνα των παρεμβάσεων που υλοποιούμε μέσω του ΕΚΤ στη χώρα μας.

Παρεμβάσεις κρίσιμες τόσο στον αναπτυξιακό, όσο και στον κοινωνικό τομέα. Γι αυτό και αποφασίσαμε να τις ενισχύσουμε με τη μερίδα του λέοντος – το 50% - από το 1,5 δισ. ευρώ πρόσθετης χρηματοδότησης που εξασφάλισαμε για τη χώρα μας στο νέο ΕΣΠΑ, ύστερα από πολύμηνες και σκληρές διαπραγματεύσεις με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Οι παρεμβάσεις αυτές ωστόσο, δεν θα σταματήσουν όταν εξαντληθούν οι πόροι του ΕΣΠΑ. Υπάρχει πρόβλεψη και ήδη υλοποιείται η σταδιακή ενσωμάτωσή τους στον κρατικό προϋπολογισμό και η χρηματοδότησή τους από εθνικούς πόρους. Ιδίως για τα προγράμματα που αφορούν την εκπαίδευση, την υγεία και την κοινωνική συνοχή.

Η δημιουργία ενός σύγχρονου και αποτελεσματικού κοινωνικού κράτους, η ουσιαστική στήριξη της υγείας και της παιδείας, αποτελούν κεντρικές προτεραιότητες για την κυβέρνηση μας. Σε αυτή την προσπάθεια, οι πόροι του ΕΣΠΑ λειτουργούν ως γέφυρα μέχρι οι σχετικές δαπάνες να μπορούν να καλυφθούν πλήρως από τον προϋπολογισμό.

Η πολιτική μας δηλαδή βρίσκεται στον αντίποδα όλων όσων συνέβαιναν στο παρελθόν. Τότε που τα ευρωπαϊκά κονδύλια αναλώνονταν σε ευκαιριακές παρεμβάσεις χωρίς να αφήνουν κάτι πίσω τους, δίχως προστιθέμενη αξία για την οικονομία και την κοινωνία.

Για πρώτη φορά υπάρχει ολοκληρωμένο σχέδιο και μακροχρόνιος προγραμματισμός. Όλα τα χρηματοδοτικά εργαλεία – συγχρηματοδοτούμενα και εθνικά – συντονίζονται κάτω από ενιαίους αναπτυξιακούς και κοινωνικούς στόχους, σε στοχευμένες και με διάρκεια παρεμβάσεις, ώστε να μεγιστοποιείται το αναπτυξιακό και κοινωνικό αποτέλεσμα.

Σε αυτό το σημείο, θα ήθελα να ευχαριστήσω και εγώ από καρδιάς τα στελέχη των Ειδικών Υπηρεσιών Διαχείρισης. Είναι ο επαγγελματισμός τους και η σκληρή δουλειά τους, εκείνο που κατάφερε να φέρει τη χώρα μας στην πρώτη θέση ως προς την απορρόφηση του ΕΣΠΑ στην Ευρώπη. Θα ήθελα επομένως να ευχαριστήσω αυτόν τον κόσμο, ως Υπουργός και κυρίως ως πολίτης αυτής της χώρας.

Φίλες και φίλοι,

Η εκδήλωση αυτή γίνεται με αφορμή τα 60 χρόνια του ΕΚΤ. Πέρυσι κλείσαμε 60 χρόνια από την έναρξη του εγχειρήματος της ευρωπαϊκής ενοποίησης. Πρόκειται για ένα εγχείρημα μοναδικό στην ιστορία.

Σήμερα όμως η Ευρωπαϊκή Ένωση βρίσκεται σε ένα κρίσιμο σταυροδρόμι. Αντιμετωπίζει προκλήσεις και κινδύνους που θέτουν σε αμφισβήτηση ακόμη και την ίδια της την ύπαρξη. Το Brexit ήταν το πρώτο μεγάλο καμπανάκι. Η ενίσχυση εθνικιστικών και ξενοφοβικών δυνάμεων σε όλη την Ευρώπη, είναι το δεύτερο.

Το μεγάλο έλλειμμα δημοκρατίας στους κόλπους της ΕΕ αλλά και η νεοφιλελεύθερη διαχείριση της κρίσης από τους ευρωπαϊκούς θεσμούς, έπληξαν την εμπιστοσύνη των Ευρωπαίων πολιτών στο ενωτικό εγχείρημα και πολλαπλασίασαν τις φυγόκεντρες τάσεις.

Σε αυτό το ακανθώδες πλαίσιο διεξάγεται η συζήτηση για το μέλλον της Ένωσης. Υπάρχουν ισχυρές φωνές που κάνουν λόγο για μία Ευρώπη πολλών ταχυτήτων και με πρόσχημα το Brexit, ζητούν την αποδυνάμωση της Πολιτικής Συνοχής. Τον περιορισμό δηλαδή των ευρωπαϊκών κονδυλίων που αφιερώνονται στην καταπολέμηση των περιφερειακών ανισοτήτων και την προώθηση της σύγκλισης μεταξύ των χωρών μελών της ΕΕ. Αν επικρατήσουν αυτές οι φωνές η ύπαρξη της ΕΕ θα δοκιμαστεί σοβαρά.

Εμείς ως κυβέρνηση και Υπουργείο Οικονομίας παρεμβαίνουμε δυναμικά σε αυτή τη συζήτηση. Η έξοδος από τα μνημόνια σε λίγους μήνες και η ανάκτηση του διεθνούς κύρους της χώρας, μας επιτρέπει να συμμετάσχουμε πιο ουσιαστικά, να προσθέσουμε το δικό μας στίγμα στη σχεδιαζόμενη ευρωπαϊκή στρατηγική, να διεκδικήσουμε, σε συμμαχία και με άλλες χώρες, την επαρκή χρηματοδότηση σε ευρωπαϊκό επίπεδο, ολοκληρωμένων πολιτικών στήριξης των παραγωγικών κλάδων αλλά και πρωτοβουλιών για τη μείωση των περιφερειακών και ενδοπεριφερειακών ανισοτήτων.

Η γρήγορη και αποτελεσματική αξιοποίηση των ευρωπαϊκών πόρων, από τη χώρα μας τα τελευταία τρία χρόνια, η οποία αναγνωρίζεται από όλους τους ευρωπαϊκούς θεσμούς, είναι το καλύτερο επιχείρημα για την αξία της Πολιτικής Συνοχής.

Σε αυτή τη συζήτηση καλούμε όλες τις πολιτικές δυνάμεις να τοποθετηθούν ανοικτά. Θα στηρίξουν τις προσπάθειές μας για την ενίσχυση του πολιτικού πλαισίου της Συνοχής στην ΕΕ ή θα ταχθούν με τις δυνάμεις εκείνες που θέλουν να το περιορίσουν και να περικόψουν τη χρηματοδότησή του;

Σας ευχαριστώ.